

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
09/407-2

Vår dato:
03.02.2010

Høring - Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning ved Samisk høgskole

Arbeidsutvalget i NRLU (NRLU-AU) har i møte 26.januar 2010 vedtatt denne uttalelsen til Forslag til forskrift for grunnskolelærerutdanning ved Samisk høgskole:

Egen eller felles forskrift:

Utvalget foreslår en egen forskrift for samisk grunnskolelærerutdanning. Etter utvalgets mening gir dette større autonomi for å fastsette innholdet i undervisningen slik at det gjenspeiler dagens og fremtidens behov i det samiske samfunnet. Utvalget viser til Norges ratifisering av ILO-konvensjonen nr 169 (§27) og urfolkserklæringen (2007,§14). ..En egen forskrift for samisk grunnskolelærerutdanning vil tydeligere profilere, fremme og synliggjøre samiske anliggender.

Departementet mener det er viktig å fastholde at samisk grunnskolelærerutdanning har mange likhetstrekk med de norske utdanningene, men legger likevel vekt på vurderingene til utvalget om egen forskrift.

NRLU-AU ser at dette er en vanskelig vurdering. Det ligger forpliktelser i ratifiseringen av ILO konvensjonen, og grunnskolelærerutdanningen ved Samisk høgskole må være profilert og tydelig mht samiske anliggender. Dette er et vanskelig spørsmål som både handler om faglighet i lærerutdanningene og likeverd og anerkjennelse av urfolks behov og rettigheter. Vi har forståelse for ønsket om en egen forskrift, og de begrunnelser som utvalget har for dette. Rent faglig vil NRLU-AU likevel argumentere for en felles forskrift, men at bestemmelsene som gjelder samisk lærerutdanning fremgår som særbestemmelser og eventuelle unntak. Vi mener at en felles forskrift for utdanningene lettere kan forstås som likeverd enn to egne forskrifter, og ser det derfor rent prinsipielt er det likevel vanskelig å støtte utvalgets forslag om egen forskrift for denne ene utdanningen og avgrenset til Samisk høgskole.

De enkelte paragrafer

§ 1

A: Forskriftens virkeområde:

Utvalgets mandat var å komme med forslag til rammeplan for grunnskolelærerutdanning ved Samisk høgskole. Utvalgets forslag er en rammeplan som skal omfatte universiteter og høgskoler som tilbyr samisk grunnskolelærerutdanning. Departementets vurdering er at forskriften skal gjelde for Samisk høgskole, det vises til St.meld 11 (2008-2009).

Begrunnelsen er at det kun er Samisk høgskole som gir en fullstendig lærerutdanning og at høgskolen har et særlig ansvar for dette.

I dette spørsmålet støtter NRLU-AU departementets syn og vurderinger.

B: Samisk som obligatorisk undervisningsspråk:

Rent prinsipielt støtter NRLU-AU utvalgets forslag om at samisk skal være obligatorisk undervisningsspråk i en samisk grunnskolelærerutdanning ved Samisk høgskole. Vi har for liten kunnskap om det samiske språk og om samisk språkuttrykk til å kunne vurdere om dette er faglig forsvarlig og gjennomførbart, men vi antar det er rimelig å støtte departementets forslag om å tilføye "så langt det er mulig". Den nasjonale følgegruppen bør få i oppdrag å følge spesielt med på hvordan dette i praksis best gjennomføres.

§ 2 Læringsutbytte:

NRLU-AU støtter forslaget til beskrivelser av læringsutbytte for begge utdanningene.

§3 Struktur for differensiert grunnskolelærerutdanning

a) Mobilitet og internasjonalisering.

NRLU-AU slutter seg til utvalgets forslag unntatt forslaget om å legge til rette for praksis ved skoler i minst to nordiske land. I følge departementet har en ikke hjemmel for dette. NRLU-AU sitt syn er at hensikten, se utvalgets begrunnelse, like godt kan nås ved utvekslingsavtaler over landegrensene.

b) Obligatorisk norsk i grunnskolelærerutdanningen trinn 1-7

Utvalget foreslår at norsk ikke skal være obligatorisk fag for trinn 1.-7, og at studenter som vil undervise i faget norsk må ta dette som valgfag. Sammenlignet med den norske grunnskolelærerutdanningen og antall frie og obligatoriske fag, er dette et naturlig forslag. Men det er en avveining mellom dette og den realiteten at barn som har samisk som første og andrespråk skal ha opplæring i norsk, og at studentene skal kvalifiseres for undervisning både i samisk og norsk skole. NRLU-AU mener at dette siste må veie tyngst, vi støtter derfor departementets vurdering på dette punktet.

c) Obligatoriske fag i grunnskolelærerutdanningen trinn 5.-10

Mens utvalget i forslag under pkt b) argumenterer mot norsk som obligatorisk fordi det reduserer studentenes muligheter når det gjelder antall frie fag, foreslår utvalget her det motsatte ved å foreslå et obligatorisk fag. Sammenligningen utvalget foretar med norskfaget i norsk grunnskolelærerutdanning er mindre relevant ettersom norsk ikke er obligatorisk for 5.-10.trinn. Departementet belyser på en god måte den vanskelige avveiningen det er mellom behovet for kvalifisering i samisk språk, ingen obligatoriske fag, og kompetanseforskriften i opplæringsloven mht tilsetning. Under tvil er vi kommet fram til at vi vanskelig kan støtte et 30 studiepoeng obligatorisk fag i en utdanningen der ingen fag utover pedagogikk og elevkunnskap skal være obligatorisk.

d) Bacheloroppgaven

Utvalgets forslår at bacheloroppgaven i lærerutdanningen ved Samisk høgskole må ha et samisk eller urfolksperspektiv. NRLU-AU ber om at det vurderes om formuleringen endres til "bør ha et samisk eller urfolksperspektiv". Vi mener at dette ikke vil tjene lærerutdanningen selv ettersom det innfører et sett av begrensninger for den samiske lærerutdanningen.

Videre mener NRLU-AU at oppgaven må ha et lærerutdanningsperspektiv og som i Forskrift for grunnskolelærerutdanning knyttes til faget Pedagogikk med elevkunnskap.

e) Kompetanseforskriften

Utvalget foreslår at kompetanseforskriften endres slik at det blir krav til 60 studiepoeng relevant utdanning ved tilsetning for undervisning i faget samisk på ungdomstrinnet. NRLU-AU støtter forslaget og vil be departementet ta dette med i vurderingen når denne forskriften skal endres.

§ 4 Nasjonale retningslinjer, programplan og indikatorer
NRLU-AU har ingen kommentarer til utvalgets eller departementets vurdering.

§ 5 Fritak
Forskriften for grunnskolelærerutdanningene har krav om fag som skal innpasses må ha relevans for arbeid i grunnskolen, og bør omfatte fagdidaktikk og praksis. Utvalget ønsker at det i tillegg kreves at studenten må dokumentere samiskspråklig kompetanse i faget. NRLU-AU støtter dette.

I tillegg ønsker utvalget at studenter i samisk lærerutdanning som tar 30 studiepoeng norsk, fritas for prøve i en av de norske målformene. NRLU-AU viser her til departementets uttalelse.

§ 6 Ikrafttredelse og overgangsregler
NRLU-AU har i høringsuttalelsen til Forskrift for grunnskolelærerutdanning, uttalt at overgangsordningen bør gjelde fram til 2016. Dette fordi studenter som tar deltidsutdanning må ha samme mulighet til å fullføre utdanning etter gjeldende plan, som heltidsstudentene får med 2015. Det er NRLU s syn at dette også må gjelde for lærerutdanning ved Samisk høgskole.

Vennlig hilsen

Knut Patrick Hanevik
Leder NRLU

Ingrid Maria Denk